

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ



# اسلام‌گرایی در کویت

۱۹۵۰ - ۱۹۸۱ م.

تألیف:

د. علی فهد الزمیع

ترجمه:

علی‌رضا عنایتی

مرکز مطالعات سیاسی و بین‌المللی

تهران - ۱۳۹۹

## فهرست نویسی

سرشناسه: الزمیع، د. علی فهد.  
عنوان و نام پدیدآور: اسلام‌گرایی در کویت (۱۹۵۰-۱۹۸۱م.) / تألیف: د. علی فهد الزمیع؛ مترجم: علی‌رضا عنایتی؛ [برای] مرکز مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت امور خارجه.  
مشخصات نشر: تهران: وزارت امور خارجه، اداره چاپ و انتشارات، ۱۳۹۹.  
مشخصات ظاهری: ۲۸۶ ص.  
شابک: ۷-۹۸۱-۳۶۱-۹۶۴-۹۷۸  
بها: ۵۵۰۰۰ ریال  
وضعیت فهرست نویسی: فیبا.  
یادداشت: عنوان اصلی: الحركات الإسلامية السنیة و الشیعة فی الكويت (۱۹۵۰-۱۹۸۱م.)  
موضوع: بنیادگرایی اسلامی - کویت - تاریخ - قرن ۲۰م.  
موضوع: جنبه: ش‌های اسلامی - کویت - تاریخ - قرن ۲۰م.  
شناسه افزوده: عنایتی، علی‌رضا، ۱۳۴۱-، مترجم  
شناسه افزوده: ایران. وزارت امور خارجه. مرکز مطالعات سیاسی و بین‌المللی.  
شناسه افزوده: ایران. وزارت امور خارجه. اداره چاپ و انتشارات.  
رده بندی کنگره: BP ۲۳۳/۳  
رده بندی دیویی: ۲۹۷/۴۸۰۹۵۳۶۷  
شماره کتابشناسی ملی: ۷۴۳۰۲۱۷

## اسلام‌گرایی در کویت (۱۹۵۰-۱۹۸۱م.)

تألیف: د. علی فهد الزمیع  
مترجم: علی‌رضا عنایتی  
چاپ اول: ۱۳۹۹  
شمارگان: ۵۰۰ نسخه  
هماهنگی امور نشر: بیتا طهرانیان  
ویراستار محتوایی: حمید عنایتی  
ویراستار ادبی: سمیره کریمی  
طراحی جلد: شهرزاد طهرانی  
صفحه‌آرایی: سیما سعیدی

## صفحه‌آرایی، طراحی، لیتوگرافی، چاپ و صحافی:

### اداره چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه

دفتر مرکزی: تهران، خیابان شهید باهنر (نیاوران)، خیابان شهید آقایی، چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه  
تلفن: ۲۲۲۹۷۰۲۹، نمابر: ۲۲۸۳۲۵۶۵  
فروشگاه شماره ۱: تهران، خیابان شهید باهنر (نیاوران)، خیابان شهید آقایی  
تلفن: ۲۲۸۰۲۶۶۲  
فروشگاه شماره ۲: تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، ساختمان ناشران، طبقه همکف پلاک ۱۶/۲۲  
تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۹۰۳۱۵، تلفن فاکس: ۰۲۱-۶۶۹۵۲۲۹۰، تلفن همراه: ۰۹۳۵۹۳۰۴۳۷۱

## فهرست مطالب

|                       |    |
|-----------------------|----|
| پیشگفتار مترجم.....   | ۷  |
| مقدمه مترجم.....      | ۹  |
| پیشگفتار نویسنده..... | ۲۵ |
| مقدمه نویسنده.....    | ۳۱ |

## دوره تاریخی نخست (۱۹۵۰-۱۹۶۳ م.)

|                                                      |    |
|------------------------------------------------------|----|
| فصل اول- جامعه کویت در دوره نخست (۱۹۵۰-۱۹۶۳ م.)..... | ۳۹ |
| ترکیب جمعیتی.....                                    | ۳۹ |
| عوامل مهاجرت.....                                    | ۴۱ |
| شاخصه‌های سنتی جامعه کویت.....                       | ۴۳ |
| تغییرات.....                                         | ۴۶ |
| زندگی اجتماعی.....                                   | ۴۷ |
| جمعیت.....                                           | ۴۷ |
| توزیع درآمدهای نفتی.....                             | ۴۹ |
| ترکیب جمعیتی کویت پس از اکتشاف نفت.....              | ۵۲ |
| زندگی فرهنگی و فکری.....                             | ۵۴ |
| تحول آموزش.....                                      | ۵۵ |
| افزایش بودجه آموزشی.....                             | ۵۷ |
| آموزش نوین و تأثیر آن بر زندگی دینی.....             | ۵۷ |
| حرکت‌های فکری و فرهنگی.....                          | ۵۹ |
| دوران جدید.....                                      | ۶۱ |

|         |                                                     |
|---------|-----------------------------------------------------|
| ۶۲..... | باشگاه‌ها و انجمن‌ها.....                           |
| ۶۵..... | جرائد.....                                          |
| ۶۷..... | زندگی سیاسی.....                                    |
| ۶۷..... | تحول نظام حکومتی و حرکت‌های سیاسی.....              |
| ۶۸..... | مجلس شورای سال ۱۹۲۱ م.....                          |
| ۶۹..... | مجلس قانون‌گذاری ۱۹۳۸-۱۹۳۹ م.....                   |
| ۷۲..... | خاستگاه حرکت اصلاح‌طلبانه.....                      |
| ۷۳..... | سرنگونی مجلس قانون‌گذاری الامه.....                 |
| ۷۴..... | از مجلس قانون‌گذاری تا قانون اساسی ۱۹۳۹-۱۹۶۳ م..... |
| ۷۶..... | جنبش ملی.....                                       |
| ۷۸..... | تشکیل شوراهای.....                                  |
| ۸۱..... | بزرگداشت روز وحدت.....                              |
| ۸۲..... | قبل از استقلال و قانون اساسی.....                   |
| ۸۵..... | حرکت اسلامی درکویت (۱۹۵۰-۱۹۶۳ م).....               |
| ۸۸..... | ارجاعات.....                                        |

|          |                                                        |
|----------|--------------------------------------------------------|
| ۹۵.....  | <b>فصل دوم- جنبش‌های اسلامی سنی (۱۹۵۰-۱۹۶۳ م).....</b> |
| ۹۶.....  | شاخصه‌های تأثیر وهابیت.....                            |
| ۹۸.....  | جمعیت ارشاد اسلامی: گونه جدید اسلامی.....              |
| ۹۹.....  | ارتباط با جهان خارج و تأثیر آن.....                    |
| ۱۰۴..... | اندیشه جمعیت ارشاد اسلامی.....                         |
| ۱۰۶..... | فعالیت‌های جمعیت ارشاد و افکار اجتماعی آن.....         |
| ۱۱۰..... | افکار و فعالیت‌های سیاسی.....                          |
| ۱۱۰..... | الف- داخلی.....                                        |
| ۱۱۴..... | ب- خارجی.....                                          |

|                                                            |     |
|------------------------------------------------------------|-----|
| آغاز قهقرا.....                                            | ۱۱۴ |
| پایان جمعیت ارشاد.....                                     | ۱۱۹ |
| ارجاعات.....                                               | ۱۲۳ |
| <br>                                                       |     |
| <b>فصل سوم - جنبش‌های اسلامی شیعه (۱۹۵۰-۱۹۶۳ م.)</b> ..... | ۱۲۷ |
| نقش فقها و مجتهدان.....                                    | ۱۲۹ |
| <b>۱) ترکیب مذهبی شیعیان کویت</b> .....                    | ۱۳۳ |
| جماعت اصولیان دوازده امامی.....                            | ۱۳۳ |
| جماعت اخباریان.....                                        | ۱۳۳ |
| جماعت شیخیه.....                                           | ۱۳۵ |
| حرکت اسلامی شیعه در جامعه کویت.....                        | ۱۳۶ |
| سازمان‌های حرکت اسلامی شیعه.....                           | ۱۳۷ |
| مساجد و حسینیه‌ها.....                                     | ۱۴۰ |
| شعائر مذهبی شیعیان.....                                    | ۱۴۳ |
| افکار شیعیان و فعالیت‌های آنان در جامعه.....               | ۱۴۶ |
| - پائین بودن سطح علمی و فرهنگی.....                        | ۱۴۶ |
| - تناقضات اجتماعی.....                                     | ۱۴۷ |
| - شیعه و سیاست.....                                        | ۱۴۹ |
| ارجاعات.....                                               | ۱۵۲ |

## دوره تاریخی دوم (۱۹۶۳ - ۱۹۸۱ م.)

|                                                                |     |
|----------------------------------------------------------------|-----|
| <b>فصل چهارم - جامعه کویت در دوره دوم (۱۹۶۳-۱۹۸۱ م.)</b> ..... | ۱۵۷ |
| ترکیب جامعه کویت.....                                          | ۱۶۰ |
| طبقه سرمایه‌دار.....                                           | ۱۶۱ |
| طبقه متوسط.....                                                | ۱۶۲ |

|                                                          |     |
|----------------------------------------------------------|-----|
| طبقه فقیر .....                                          | ۱۶۳ |
| زندگی اجتماعی: جامعه کویت، واقعیت‌ها و چشم‌اندازها ..... | ۱۶۴ |
| زندگی فکری و فرهنگی .....                                | ۱۶۶ |
| مطبوعات .....                                            | ۱۶۶ |
| زندگی آموزشی .....                                       | ۱۶۹ |
| انجمن‌ها و باشگاه‌های فرهنگی .....                       | ۱۷۱ |
| <b>د</b> زندگی سیاسی .....                               | ۱۷۴ |
| تحول در زندگی دموکراتیک .....                            | ۱۷۴ |
| مرحله نوین .....                                         | ۱۷۹ |
| <b>د</b> جنبش‌های اسلامی در کویت ۱۹۶۳-۱۹۸۱ م .....       | ۱۸۳ |
| ارجاعات .....                                            | ۱۸۴ |

|                                                            |     |
|------------------------------------------------------------|-----|
| <b>فصل پنجم- جنبش‌های اسلامی سنّی (۱۹۶۳-۱۹۸۱ م.)</b> ..... | ۱۸۷ |
| اخوان‌المسلمین .....                                       | ۱۸۷ |
| روابط بین مجموعه‌ها .....                                  | ۱۹۰ |
| اخوان کویت .....                                           | ۱۹۱ |
| جمعیت اصلاح اجتماعی ۱۹۶۳ م .....                           | ۱۹۳ |
| اخوان‌المسلمین و جمعیت اصلاح اجتماعی .....                 | ۱۹۶ |
| جمعیت اصلاح اجتماعی و سیاست درهای باز .....                | ۱۹۹ |
| اخوان‌المسلمین کویت و احیای مجدد .....                     | ۲۰۴ |
| فعالیت در مساجد .....                                      | ۲۰۶ |
| ورود به مناطق قبائل .....                                  | ۲۰۷ |
| سیاست درهای باز و توسعه .....                              | ۲۰۸ |
| جماعت تبلیغ .....                                          | ۲۱۳ |
| پیدایش جماعت تبلیغ و اصول آن .....                         | ۲۱۳ |